

Абылқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті

ЖАОК

«Ғылыми зерттеулер әдіснамасы»

**1-ші бөлім. Ғылыми зерттеу бағытын таңдаудың
әдіснамалық негіздері.**

Дәріс оқытушы:

Доктор PhD, Аринова Сания Каскатаевна

Қарағанды

Бөлімнің мақсаты:

"Ғылыми зерттеулер әдіснамасы" пәні техникалық ой-өрісті және металлургия саласындағы магистрлердің қолданбалы және ғылыми-зерттеу міндеттерін шешу қабілеттерін қалыптастыруды мақсат етеді.

Бөлімнің жоспары:

Ғылымның анықтамасы.

Ғылым дамуының негізгі кезеңдері.

Ғылыми білім туралы түсінік

ҒЫЛЫМНЫҢ АНЫҚТАМАСЫ

Ғылым - бұл табиғат, қоғам және ойлау туралы жаңа білім алуға бағытталған зерттеу саласы. Ғылым рухани мәдениеттің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Ол келесі өзара байланысты белгілермен сипатталады:

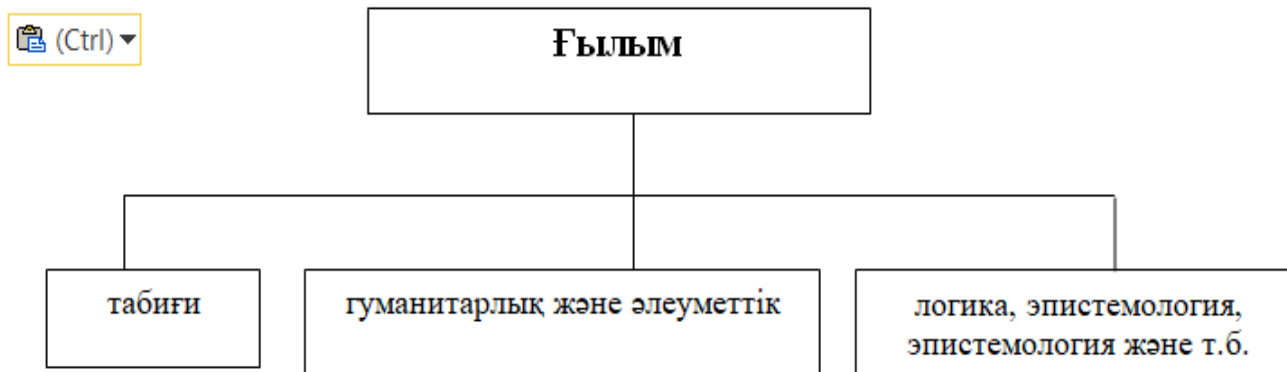
- табиғат, адам, қоғам туралы объективті және ақылға қонымды білім жиынтығы;
- жаңа сенімді білім алуға бағытталған іс-шаралар;
- таным мен білімнің болуын, жұмыс істеуі мен дамуын қамтамасыз ететін әлеуметтік институттар жиынтығы.

ҒЫЛЫМНЫҢ АНЫҚТАМАСЫ

Қазіргі уақытта танымның саласына, тақырыбына және әдісіне байланысты ғылым ерекшеленеді (1 сурет):

- 1) табиғат туралы - табиғи;
- 2) қоғам туралы - гуманитарлық және әлеуметтік;
- 3) ойлау және таным - логика, эпистемология, эпистемология және т.б.

1 -сурет. Ғылымның салалар бойынша жіктелуі, таным мәні мен әдісі

Адамзат қоғамының дамуында ғылым үлкен рөл атқарады. Ол материалдық және рухани жағынан адам қызметінің барлық салаларын қамтиды. Ғылым тұжырымдамасы жаңа білім алу әрекетін де, осы қызметтің нәтижесін де қамтиды, яғни әлемнің бүкіл ғылыми бейнесін құрайтын бүгінгі күнге дейін алынған ғылыми білімнің мөлшері.

Ғылымның тікелей мақсаттары - ашылатын заңдар негізінде оның зерттеу пәнін құрайтын шындықтың процестері мен құбылыстарын суреттеу, түсіндіру және болжау болып табылады

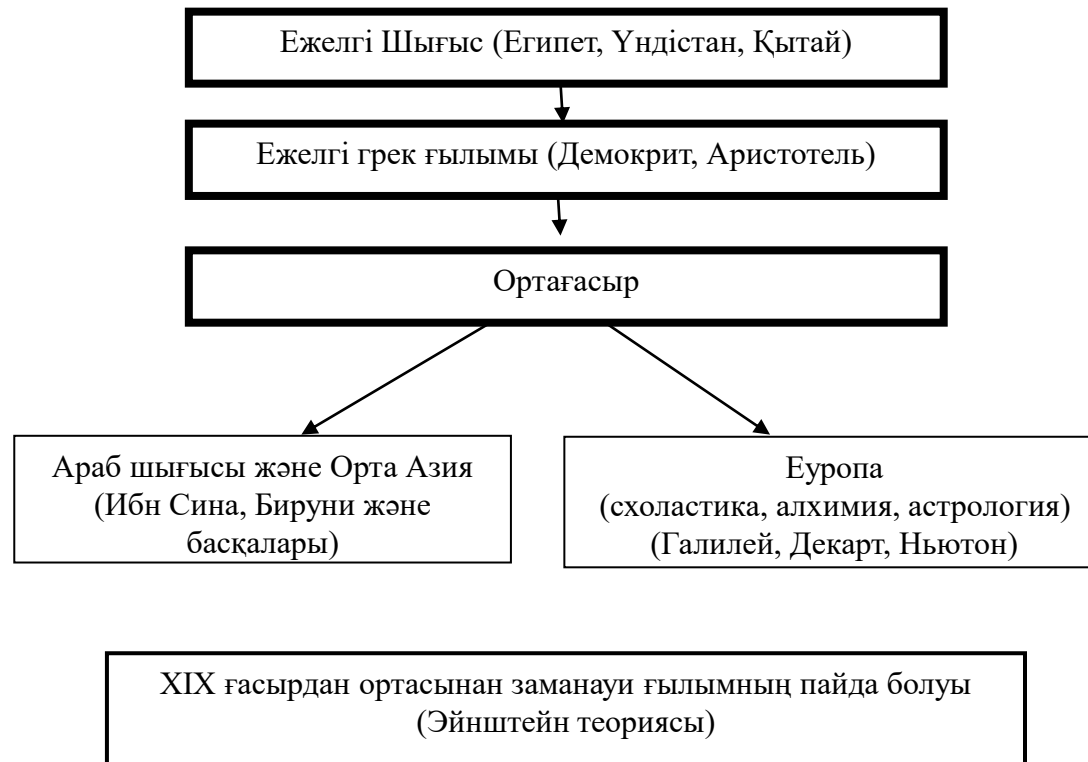
ҒЫЛЫМ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ КЕЗЕҢДЕРІ.

Алғашқы ғылыми білім өндіріс пен таным процестері бір-бірімен тығыз байланысты болған кезде ертедегі адамзат қоғамдарының практикалық қызметінде қолданылды. Сондықтан білім бастапқыда практикалық сипатта болды, адам қызметінің нақты түрлеріне арналған әдістемелік нұсқаулықтардың рөлін атқарды.

Болашақ ғылымның маңызды шарты болған білімнің көп мөлшері ұсынылған. Осы кезеңде алғашқы белгілер ғылыми зерттеулерді ұйымдастыруға және ғылыми қызмет тақырыбын көбейтуге байланысты пайда болады. Академиялық қауымдастықтар, ғылыми-зерттеу және білім беру мекемелері пайда болып, топтасуда. Мысалы, ежелгі Египетте бұрын-соңды ерекше жоғары ғылыми мекеме - «өмір үйі» болған, онда өндіріс пен зияткерлік еңбектің ең құнды жетістіктері жинақталған.

ҒЫЛЫМ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ КЕЗЕҢДЕРІ.

2-сурет. Ғылымның даму кезеңдері

ҒЫЛЫМ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ КЕЗЕҢДЕРІ.

Бүгінгі таңда қоғам экологияға, демографияға, урбанизацияға, ғарышты игеруге және басқа да көптеген жаһандық проблемаларға тап болып отыр, оларды шешу көптеген ғылымдардың өзара іс-қимылы арқылы жүзеге асырылатын ауқымды бағдарламаларды қажет етеді. Түрлі профильдегі мамандардың күш-жігерін біріктіріп, күрделі объект (жүйе) туралы ақпараттың түбегейлі толық болмауы және белгісіздігі жағдайында әртүрлі идеялар мен шешімдерді біріктіру қажет. Осы мәселелердің барлығы әртүрлі ғылымдар әдістерінің тиімді өзара әрекеттесуі мен синтезін қамтамасыз ете алатын осындай әдістер мен құралдарды жасауға әкелді (жүйелік көзқарас, теориялық кибернетика, В.И. Вернадскийдің және басқа да ноосфера тұжырымдамасы).

МӨЖ ҮШІН ТАПСЫРМА

- 1) Ғылым ұғымына анықтама беріңіз?
- 2) Ғылымның салалар ббойынша жіктелуі мен әдісіне сипаттама беріңіз?

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Современные методы структурного анализа материалов : учебное пособие для магистрантов и докторантов PhD по специальности - Материаловедение и технология новых материалов, Metallургия / Л. А. Дахно , О. А. Шарая ; М-во образования и науки РК, Карагандинский государственный технический университет, Кафедра металлургии, материаловедения и нанотехнологий. - Караганда : КарГТУ, 2013. - 83 с. - ISBN 978-601-296-476-9
2. Кузнецов, И. Н. Основы научных исследований : учебное пособие для бакалавриата и магистратуры, аспирантов / И. Н. Кузнецов. - 3-е изд. - М. : Дашков и К, 2017. - 282 с. - ISBN 978-5-394-02783-3
3. Коробко В.И. Основы научных исследований: курс лекций: учеб. пособие для студентов строительных специальностей. – М.: АСВ, 2000. – 218 с.
4. Герасин А.Н., Отварухина Н.С. Магистерская диссертация: учеб. пособие для магистрантов / Мос. гос. ин-т управл. – М., 2010. – 56 с.
5. Перспективные технологические процессы в металлургии: учебное пособие для студентов, магистрантов и докторантов / А. З. Исагулов [и др.]. - Караганда : КарГТУ, 2017. - 78 с. - ISBN 978-601-315-308-7

